Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EH Den Haag

Datum 2 juni 2026
Betreft Uitvoeringstoets NOO deel III

Geachte [redacted]

Op mijn verzoek heeft de NOO een uitvoeringstoets uitgevoerd op de Regeling tijdelijke bekostiging opvang en huisvesting gemeenten (hierna: de DFR regeling). Op 23 februari hebben wij deel drie van de uitvoeringstoets ontvangen (Digijust zaak 7229866 – zie bijlage).
Veel dank voor de zorgvuldige en uitgebreide uitwerking van de uitvoeringstoets. Wij zijn verheugd dat de NOO tot de conclusie gekomen is dat de regeling bij ingangsdatum 1 juli 2026 uitvoerbaar is.

Inwerkingtreding van de DFR regeling was afhankelijk gesteld van besluitvorming over de meerjarige dekking voor de regeling. Bij voorjaarsbesluitvorming is voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne via de Aanvullende post (AP) geld gereserveerd tot 4 maart 2030, in afwachting van besluitvorming over het lange termijnbeleid OEK. In de Taskforce A&M van 11 mei is het voorstel besproken om de Aanvullende Post aan te wenden voor de meerjarige dekking van de regeling, zodat de regeling alsnog in werking kan treden per 1 juli 2026.

Ten opzichte van de versie die ten grondslag heeft gelegen aan de uitvoeringstoets deel drie, is de regeling op een aantal punten verbeterd, en de toelichting verduidelijkt:

- Input Ministerie VRO
- Input Subsidieportaal
- Input VNG en gemeenten

Bij het beantwoorden van de naar voren gebracht punten wordt aangegeven of en in hoeverrre deze punten reeds verwerkt zijn in de regeling, dan wel in het beoogde toetsingskader bij de DFR regeling.

In de periode tussen de afgeronde uitvoeringstoets deel 3 zijn er nog een aantal wijzigingen gedaan, waarvan de voornaamste de aanloopperiode is waarbij de BooO en de DFR beide van kracht zijn. U heeft daarover aangegeven dat u graag daar nog een uitvoeringstoets over wilt doen, aangezien dat consequenties heeft voor de door u uit te voeren taken. Wij zullen u daar in een ander schrijven een verzoek toe doen, en samen met u de consequenties voor uw organisatie in uitlopen. Indien die consequenties nopen tot wijzigingen in de doelgroepflexibele regeling, zullen wij die als zodanig verwerken in een volgende versie van de regeling.

Graag gaan wij hieronder in op de naar voren gebrachte punten. Wij kijken uit naar de verdere samenwerking met de NOO bij de verdere voorbereiding en implementatie van de doelgroepflexibele regeling.

Vriendelijke groet,

Bijlage: puntsgewijze reactie.

Hieronder worden de benoemde punten uit de managementsamenvatting van de uitvoeringstoets eerst herhaald en vervolgens voorzien van commentaar.

1. *De regeling is leidend voor een transparante en kosten-efficiënte uitvoering van de beschikbare budgetten. Aanvullende interne afspraken over de bekostiging moeten worden beperkt.*

Aanvullende interne afspraken over de bekostiging worden vastgelegd in het toetsingskader dat NOO en PRO hanteren voor de beoordeling van aanvragen van gemeenten. Het concept toetsingskader voor gemeentelijke aanvragen is in afstemming met DFEZ, NOO, PRO, COA en MinFin voorbereid. Ten tijde van dit schrijven is het concept toetsingskader tweemaal op directeurenniveau besproken, en zal naar verwachting op korte termijn, en in ieder geval voor inwerkingtreding van de regeling, via de Digijust-lijn worden vastgesteld. Het betreft nadrukkelijk een startpunt: zoals opgenomen in het concept toetsingskader zal naar aanleiding van de ervaringen in de eerste maanden van de regeling evaluatie en waar nodig aanpassing van het toetsingskader plaatsvinden.

2. *Indexeer het intern vastgestelde maximum bedrag per plek per dag jaarlijks, en herzie het bedrag indien daar andere aanleiding toe is (zie 2.3).*

In het beoogde concept toetsingskader is op verzoek van DFEZ geen standaard indexatie opgenomen. Dit is toegelicht in het directeurenoverleg over het concept toetsingskader. Wel zal indien daar aanleiding toe is de hoogte van grenswaarde en maximum bedrag worden aangepast. Dit is ook zo opgenomen in het concept toetsingskader, en zal in ieder geval plaatsvinden naar aanleiding van de eerste evaluatie van het toetsingskader na inwerkingtreding van de DFR regeling. Ook benadrukken we graag dat bij het concept toetsingskader beleidsvrijheid voor de NOO wordt nagestreefd, waarbij kwalitatieve aspecten meegewogen worden.

3. *De regeling stelt dat exploitatiekosten voor nieuwe locaties onder de DFR vooraf dienen te worden goedgekeurd door het Ministerie. Dit is in het kader van spoedeisend belang niet altijd mogelijk. In de conceptregeling is daarom opgenomen dat indien het wegens spoedeisend belang niet mogelijk is de aanvraag vooraf in te dienen, de gemeente dit zo spoedig mogelijk na aanvang van het project doet. In verband met het spoedeisende karakter kunnen de kosten hoger liggen dan regulier. Een toets achteraf kan betekenen dat kosten slechts ten dele worden vergoed wanneer niet vooraf duidelijk is welke grensbedragen er gelden. De NOO verzoekt het concept toetsingskader hierop aan te passen (zie 2.3).*

Het toetsingskader voorziet hier nog onvoldoende in. Het is zaak om hier ook beperkingen aan te stellen aan de voorkant, met name van de duur van de verplichtingen die een gemeente op basis van deze uitzondering kan aangaan. Dit zal ook met gemeenten gedeeld moeten worden.

4. *In de DFR wordt onder bijzondere kosten verstaan: kosten die volgen uit de opvangtaak, die niet op een andere manier uit deze regeling of een voorliggende voorziening vergoed kunnen worden. Een dergelijke omschrijving is dermate breed dat de NOO zonder aanvullende maatregelen hierover veel discussie verwacht. In de toelichting is naar aanleiding van de eerdere uitvoeringstoets dan ook opgenomen dat er een*

handreiking zal volgen vanuit het Rijk. De NOO verzoekt de opdrachtgever in het kader van de uitvoerbaarheid deze handreiking niet zonder de betrokkenheid van de NOO op te stellen (zie 2.3).

Naar aanleiding van concrete aanvragen voor bijzondere kosten zal bekeken worden hoe dit vertaald kan worden naar spelregels die in het toetsingskader opgenomen kunnen worden. Ook hebben gemeenten verzocht om voorbeelden van toegekende kosten breed te delen. Net als bij alle andere communicatie, zoals SiSa invulwijzer, Q&A's bij de regeling zal de NOO ook betrtokken worden bij het opstellen van eventuele Handreikingen ter verdieping en verduidelijking van bepalingen in de DFR regeling.

5. *In artikel 6, lid 2 van de regeling is opgenomen dat wanneer de met het Ministerie overeengekomen gebruiksduur van de voorziening verlopen is, het college van burgemeester en wethouders deze plekken kan inzetten voor andere doelgroepen. Vervolgens stelt de regeling dat indien er naar het oordeel van de ministers regionaal, dan wel landelijk, naar verwachting reeds voldoende capaciteit voor opvang of huisvesting beschikbaar is, of gerealiseerd zal worden, in de periode na de eerste toewijzing beddencapaciteit die beschikbaar is gekomen vanwege doorstroming of uitplaatsing van de geplaatste vreemdelingen ook benut kan worden voor andere doelgroepen. Wat er wordt verstaan onder de term 'eerste toewijzing' en hoe dit zich verhoudt tot de 'overeengekomen gebruiksduur' wordt niet geheel duidelijk. De NOO verzoekt om dit te verduidelijken (zie 2.3).*

Inmiddels is de regeling op dit punt verduidelijkt. Artikel 6 lid 1 is ten allen tijde leidend: alleen B&W bepaalt de doelgroep. In theorie betekent dit dat vrijgekomen capaciteit die onbenut blijft in een project dat oorspronkelijk volledig ingezet zou worden voor bijvoorbeeld ontheemden, door B&W ingezet kan worden voor gemeentelijke spoedzoekers, ook als de betreffende gemeente nog een achterstand heeft in de taakstelling voor vergunninghouders en/of de spreidingswet. Dit houdt dan wel in dat bekostiging van het project via de DFR regeling stopt (artikel 6 lid 4) en dat hier communicatie over is tussen het Rijk en de gemeente als dit aan de orde zou zijn voor de volledige overeengekomen gebruiksduur is verstreken.

6. Geef duidelijkheid over de verrekenbaarheid van BTW onder de doelgroepflexibele regeling. Indien dit niet in de regeling opgenomen kan worden dan is het advies om dit in een separaat schrijven gelijktijdig met de regeling te publiceren (zie 2.3).

Het verzoek om een algemene uitspraak over de verrekenbaarheid van betaalde btw op kosten die vallen onder de DFR regeling ligt sinds april 2025 bij de Belastingdienst. De belastingdienst communiceert algemene uitspraken mede via de VNG. Inhoudelijk heeft de uitspraak van de Belastingdienst geen invloed op de regeling. Het btw aspect is op de juiste en gebruikelijke wijze opgenomen in de regeling.

7. Uit gesprekken met de opdrachtgever blijkt dat van de NOO niet wordt verwacht de budgetten tot op de decimaal nauwkeurig toe te rekenen naar de verschillende doelgroepen. De budgetten zijn beide onderdeel van

begrotingsartikel 37 en dit zal derhalve niet resulteren in een onrechtmatigheid (zie 3.3).

Klopt. Toerekening kosten op basis van de verhouding tussen plekken voor de verschillende doelgroepen is afgestemd met DFEZ.

8. Voeg aan het concept beoordelingskader toe:
(5) Duurzaamheid in relatie tot kwaliteit (zie 3.4).

Is opgenomen onder de kwalitatieve toetsingscriteria in het concept toetsingskader.

9. Pas de huidige bekostigingsregeling (BooO) gelijktijdig met de inwerkingtreding van de nieuwe regeling (DFR) aan het zodat het risico op een onrechtmatigheid in verband met aanvragen tussen 1 mei en 1 november 2026 wordt weggenomen en baken daarbij de bestedingsperiode van regelingen goed af (zie 3.6).

Inmiddels is om gemeenten tegemoet te komen er een aanloopperiode van toepassing tot en met 31 december 2026, over welke periode de gemeenten zelf kunnen bepalen of ze hun bestaande locaties onder de BooO of onder de DFR verantwoorden. De gevolgen voor de wijze van beschikken en de precieze wijze waarop gemeenten deze keuze kunnen maken zullen wij nader met u uitlopen zoals ook aangekondigd in bovenstaande brief.

10. Informeer gemeenten en accountants over het verschuivingsrisico in de verantwoording en vraag aandacht voor het opzetten van interne beheersactiviteiten door gemeenten om dit risico te mitigeren (zie 3.6).

Dit risico is bekend en zal zowel in SiSa-invulwijzer als in het proefcontrole overleg alle aandacht krijgen die het verdient. Nadere uitwerking en communicatie zal indien mogelijk in afstemming met gemeenten en VNG plaatsvinden.

11. Informeer gemeenten over de gewijzigde toelichting omtrent de verantwoording van eigen bijdragen (zie 3.6).

Ook dit is geagendeerd bij eerdere proefcontrole-overleggen. De SiSa invulwijzer geeft de benodigde toelichting en verduidelijking, en zijn afgestemd met gemeenten.

12. Uitvoering van de DFR per 1 mei 2026 noopt tot extra personele inzet: circa 5 extra fte ten opzichte van de huidige bezetting, waarvan 2 fte incidenteel tot 31 december 2027 (zie 5.0).

Dit punt dient door de NOO ingebracht te worden in het driehoeksoverleg en voorgelegd te worden aan DEA.

13. Stel een communicatieplan op waarmee tijdig heldere en gedetailleerde informatie over de DFR wordt verstrekt aan gemeenten (zie 6.0).

Het communicatieplan heeft sinds maart vorm gekregen onder leiding van het pdOek communicatieteam. De NOO accounthouders vormen onderdeel van communicatieteam, en is betrokken bij de voorbereiding van alle communicatie-uitingen richting gemeenten. Daarnaast vindt wekelijks overleg met de VNG plaats

en is de VNG betrokken bij de totstandkoming van communicatie-uitingen zoals Q&A’s bij de DFR regeling.